

Mål C-102/21**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande i enlighet med artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

18 februari 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen
(Italien)**Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:**

9 februari 2021

Klagande:

KW

Motpart:

Autonome Provinz Bozen

Saken i det nationella målet

Frågan huruvida stöd för uppförande av små vattenkraftverk, vilket beviljas för alpstugor och övernattningsstugor som inte är anslutna till elnätet, är förenligt med den inre marknaden, och huruvida det är lagligt att nationella myndigheter återkräver stödet när det unionsrättsliga stödsystemet har upphört att gälla

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av unionsrätten, artikel 267 FEUF, särskilt

rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om genomförandebestämmelser för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 2015, s. 9) (nedan kallad förordning (EU) 2015/1589)

kommissionens beslut SA.32113 (10/N) av den 25 juli 2012 om tillstånd till statligt stöd enligt artiklarna 107 och 108 i FEUF (2013/C 1/02) (EUT C 1, 2013, s. 7) (nedan kallat stödbeslut SA.32113)

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

1. Löpte det stöd som godkänts genom kommissionens beslut SA.32113 (2010/N) av den 25 juli 2012 till ett belopp på 80 procent för uppförande av små vattenkraftverk för självförsörjning från förnybara energikällor för alpstugor och övernattningsstugor i det högalpina området, för vilka en anslutning till elnätet inte är genomförbar utan lämpliga tekniska åtgärder eller till en rimlig kostnad, ut den 31 december 2016?
2. Om ovanstående fråga besvaras jakande:
 - 2.1 Ska artikel 20 i förordning (EU) 2015/1589 tolkas på så sätt att kommissionen, om stöd används felaktigt, ska utfärda ett beslut om återkrav innan de statliga myndigheterna ingriper?
 - 2.2 Är nämnda stöd förenligt med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 c FEUF, eftersom det är avsett att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter, eller kan det snedvrída konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna negativt?

Anförda unionsbestämmelser

Artikel 107.1 och 107.3 c FEUF samt artikel 108.1, 108.2 och 108.3 FEUF

Artiklarna 1 a, c, f och g och 4.3, artikel 9.3 och 9.4 och artikel 20 samt skäl 28 i förordning (EU) 2015/1589

Artikel 4.1 och 4.2 b och artikel 3 i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EUT L 140, 2004, s. 1)

Artikel 41.7 a, 41.8 och 41.9 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187, 2014, s. 1) (den allmänna gruppundantagsförordningen, nedan kallad förordning (EU) nr 651/2014)

Artiklarna 3 och 6 i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (EUT L 352, 2013, s. 1) (nedan kallad förordning (EU) nr 1407/2013)

Punkterna 6, 97 och 98 i stödbeslut SA.32113

Anförda nationella bestämmelser

Landesgesetz (provinslag) nr 9 av den 7 juli 2010, med rubriken ”Bestimmungen im Bereich der Energieeinsparung, der erneuerbaren Energiequellen und des Klimaschutzes” (Bestämmelser om energibesparingar, förnybara energikällor och klimatskydd), offentliggjord i regionens officiella tidning nr 31 av den 3 augusti 2010 i dess aktuella lydelse (nedan kallad provinslag nr 9)

Provinsregeringens beslut nr 1804 av den 8 november 2010, offentliggjort i regionens officiella tidning nr 46 av den 13 november 2012 (nedan kallat provinsregeringens beslut nr 1804)

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Klaganden, RW, äger fastigheter som på grund av sitt avlägsna läge inte är anslutna till det allmänna elnätet.
- 2 Genom provinslag nr 9 infördes stöd till ett belopp på 80 procent för uppförande av vattenkraftverk för självförsörjning från förnybara energikällor för alpstugor och övernattningsstugor, för vilka en anslutning till elnätet inte är genomförbar utan lämpliga tekniska åtgärder eller till en rimlig kostnad.
- 3 Europeiska kommissionen (nedan kallad kommissionen) godkände denna stödordning den 25 juli 2012 genom stödbeslut SA.32113.
- 4 På grundval av nämnda stödordning ansökte KW den 15 september 2017 hos motpartens, det vill säga Autonome Provinz Bozens (den självstyrande provinsen Bolzanos), ansvariga myndighet, om det högsta stödbeloppet för uppförande av ett vattenkraftverk på hennes fastigheter. Den producerade elektriciteten skulle endast användas för eget bruk.
- 5 Genom den ansvariga myndighetens beslut beviljades KW stöd på 144 634 euro – vilket motsvarar 80 procent av de stödberättigande kostnaderna på 180 792,48 euro – för uppförande av ett litet vattenkraftverk för självförsörjning med elektricitet.
- 6 Uppförandet av ovannämnda vattenkraftverk avslutades den 27 september 2018. Den 16 november 2018 betalades stödet ut med ett belopp på 140 970 euro.
- 7 Den 27 januari 2020 återkallade den ansvariga myndigheten en del av det beviljade stödet. Stödordning SA.32113 upphörde enligt myndigheten att gälla den 31 december 2016. Provinsregeringen hade ändrat stödkriterierna och genom förordning nr 651/2014 hade det högsta beloppet på 80 procent sänkts till 65 procent av de stödberättigande kostnaderna. På grundval av de nya kriterierna fastställdes de stödberättigande kostnaderna till 174 241,68 euro, och ett stöd på 65 procent, det vill säga 113 257,09 euro, beräknades. KW anmodades den

14 februari 2020 att återbetala en del av stödet jämte ränta, närmare bestämt totalt 27 946,12 euro.

- 8 Den 15 juni 2020 väckte KW talan vid denna förvaltningsdomstol om ogiltigförklaring av de beslut som gått KW emot, särskilt vad gällde delvis återkallelse och anmodan om återbetalning (nedan kallade de överklagade besluten).
- 9 KW stöder sin talan på fem grunder och har gjort gällande bland annat följande i den mån det är relevant vad avser unionsrätten:
 - Stödet är inte olagligt, eftersom det inte är fråga om statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. Stödet beviljades KW i hennes egenskap av privatperson. Inget företag har gynnats. En snedvridning av konkurrensen inom Europeiska unionen är inte möjlig, eftersom den elektricitet som produceras bara är avsedd för självförsörjning.
 - Den självstyrande regionen Bolzano åsidosatte artiklarna 3 och 6 i förordning (EU) nr 1407/2013, eftersom den inte kontrollerade att stödet var förenligt med den tillämpliga förordningen.
 - Stödet är tillåtet enligt artikel 107.3 FEUF. Ett anmälningsförfarande var inte nödvändigt, eftersom stödet var undantaget enligt förordning (EU) nr 651/2014.
 - Artikel 2 i förordning (EU) 2015/1589, enligt vilken nytt stöd ska anmälas till kommissionen, gäller inte för befintligt stöd, det vill säga för stödordningar och individuellt stöd som kommissionen eller rådet har godkänt. Befintligt stöd som redan har godkänts, såsom det stöd som är i fråga i förevarande mål, behöver varken anmälas eller godkännas. I det nu aktuella fallet har kommissionen inte inlett något förfarande enligt artikel 22 i förordning (EU) 2015/1589 och har följaktligen inte haft något att invända mot stödet.
 - Återkallelsen är olaglig, eftersom det inte finns något beslut om återkrav från kommissionen, och förvaltningen inte hade befogenhet att klassificera stödet som olagligt när det inte förelåg något kommissionsbeslut enligt kapitel III i förordning (EU) 2015/1589.
- 10 Den självstyrande regionen Bolzano yrkar att talan ska ogillas.
- 11 Den anser att det rörde sig om olagligt stöd, eftersom stödordning SA.32113 upphörde att gälla den 31 december 2016 och stödet således saknade rättslig grund. Stödet stred dessutom mot förordning (EU) nr 651/2014. Det var därför nödvändigt att anpassa det till förordningen och minska det.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 12 Utgången i målet beror på ett avgörande från Europeiska unionens domstol (nedan kallad EU-domstolen) avseende tolkningen av fördragen.
- 13 Verwaltungsgericht anser att det är nödvändigt att hänskjuta de ovannämnda frågorna till EU-domstolen för förhandsavgörande av de skäl som anges nedan, eftersom de är avgörande för flera av de grunder som KW har anfört.

Komplettering angående anförda unionsbestämmelser och nationella bestämmelser

- 14 De rättsföreskrifter som är relevanta för tvisten har angetts ovan i avsnitten ”Anförda nationella bestämmelser” och ”Anförda unionsbestämmelser”. Nedanstående redogörelser lämnas som komplettering.
- 15 I provinslag nr 9 föreskrivs att regionen Sydtyrolen får bevilja stöd på upp till 80 procent för uppförande och utbyggnad av anläggningar för produktion av elenergi från förnybara energikällor. Mot den bakgrunden fastställdes genom provinsregeringens beslut nr 1804 att stöd skulle beviljas för dessa anläggningar för uppförande och utbyggnad av vattenkraftverk för alpstugor och övernattningsstugor. Vidare skulle utgifterna för de följande budgetåren fastställas i den årliga finanslagen.
- 16 Kommissionen godkände ovanstående stödordning i stödbeslut SA.32113. Av detta beslut framgår det att budgetmedel på sammanlagt 187 miljoner euro och 32 miljoner euro per år och en giltighetsperiod till den 31 december 2016 hade angetts. Enligt kommissionen utgör ungefär hälften av medlen inte statligt stöd, och någon exakt giltighetsperiod anges inte uttryckligen.
- 17 Särskilt när det gäller investeringsstödet för vattenkraftverk för alpstugor och övernattningsstugor har kommissionen beslutat att inte göra några invändningar, eftersom det rör sig om statligt stöd för att underlätta utvecklingen av vissa näringsgrenar eller näringsverksamheter som är förenligt med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 c FEUF.
- 18 Kommissionen bedömer i princip att produktionen av elenergi i avlägsna områden utan anslutning till elnätet har liten påverkan på handeln mellan medlemsstaterna (punkt 97 i stödbeslut SA.32113).
- 19 Den föreskrivna ordningen syftar till att kompensera för en genuin territoriell särart och motiveras av behovet av att på ett rationellt sätt åtgärda bristen på tillförlitlig och effektiv elförsörjning i avlägsna områden i Sydtyrolen. Kommissionen kom därför fram till att stödet för elektrifiering av landsbygdsområdena och alpområdena i Sydtyrolen som helhet har en positiv effekt, eftersom det bidrar till att säkerställa kundernas, och i synnerhet familjernas och småföretagens, rätt till tillförlitlig och miljövänlig elförsörjning (punkt 98 i stödbeslut SA.32113).

- 20 Enligt artikel 41 i förordning (EU) nr 651/2014 ("Investeringsstöd till främjande av energi från förnybara energikällor") ska investeringsstöd för att främja energi från förnybara energikällor anses vara förenligt med den inre marknaden, och det ska undantas från anmälningsskyldigheten, om de andra villkoren i denna bestämmelse är uppfyllda.

Bakgrunden till tolkningsfrågorna

- 21 Den första grunden rör frågan huruvida det beviljade stödet på 80 procent kan snedvrیدا konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna negativt.
- 22 Om frågan besvaras nekande medför detta att de överklagade besluten ska ogiltigförklaras.
- 23 Vid denna domstol har dessutom sju andra liknande fall anhängiggjorts för vilka samma rättsfråga ligger till grund.
- 24 De övriga grunderna avser frågan huruvida det i det nu aktuella fallet rör sig om ett befintligt stöd och huruvida den statliga myndigheten själv fick besluta i denna fråga, eller huruvida den skulle ha överlåtit åt kommissionen att besluta.
- 25 Verwaltungsgericht hyser i detta sammanhang tvivel om huruvida stödordning SA.32113 som godkänts av kommissionen faktiskt har upphört att gälla.
- 26 I själva stödbeslutet SA.32113 fastställdes inte uttryckligen någon tidsbegränsning av systemet. Det framgår endast av det utdrag som offentliggjorts i *Europeiska unionens tidning* av den 4 januari 2013 att den stödordning som föreskrevs i provinslagen skulle gälla till den 31 december 2016.
- 27 I provinslag nr 9 föreskrevs det att de medel som behövs för att uppföra små vattenkraftverk för alpstugor och övernattningsstugor för vilka en anslutning till elnätet inte är genomförbar utan lämpliga tekniska åtgärder eller till en rimlig kostnad varje år ska fastställas i en finanslag.
- 28 Detta skedde också efter år 2016, och motsvarande belopp avsattes i provinsens budget för åren 2017 och 2018.
- 29 I stödbeslut SA.32113 ansåg kommissionen att målsättningen i provinslag nr 9 avseende alpstugor och övernattningsstugor som inte var anslutna till elnätet var förenlig med den inre marknaden.
- 30 Följaktligen uppkommer frågan huruvida den stödordning avseende självförsörjning från förnybara energikällor för alpstugor och övernattningsstugor som kommissionen förklarade vara förenlig med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 FEUF upphörde att gälla den 13 december 2016.
- 31 Om ovanstående fråga besvaras nekande utgör det beviljade stödet ett befintligt stöd, vilket innebär att den ifrågasatta minskningen av stödet är olaglig.

- 32 Om frågan besvaras jakande rör det sig däremot om stöd som beviljats efter den period som kommissionen godkänt. Även om de villkor och skyldigheter som kommissionen har fastställt inte har åsidosatts rör det sig om felaktigt beviljande av stöd.
- 33 Det bör i detta fall prövas huruvida artikel 20 i förordning (EU) 2015/1589 ska tolkas på så sätt att kommissionen, om stöd beviljas felaktigt, ska utfärda ett beslut om återkrav innan den statliga myndigheten ingriper?
- 34 Det ska dessutom prövas huruvida detta stöd fortfarande – såsom kommissionen fastställde i stödbeslut SA.32113 – är förenligt med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 c, eftersom det syftar till att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter.

ARBETS
DOKUMENT